

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Zuzanna Rudzińska - Bluszcz

BK-VII.0520.294.2024
Warszawa, 21 listopada 2024 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 4898 złożoną do Ministra Sprawiedliwości przez pana posła Marcina Romanowskiego w sprawie wdrażania tzw. ustawy Kamilka oraz ustawy antyprzemocowej 2.0, uprzejmie przedstawiam odpowiedź.

Ad 1

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 289) oraz ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606), Minister Sprawiedliwości wydał następujące akty wykonawcze:

1. do ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (w brzmieniu obowiązującym do 15 lutego 2024 r.):
 - rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 października 2023 r. w sprawie Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich (Dz.U. poz. 2411);
 - rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 listopada 2023 r. w sprawie Zespołu do spraw analizy zdarzeń, na skutek których małoletni poniósł śmierć lub doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (Dz.U. poz. 2481);

2. do ustawy Kodeks postępowania cywilnego:

- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2024 r. w sprawie sposobu przygotowania wysłuchania osoby niepełnosprawnej oraz warunków, w jakich powinno odbywać się wysłuchanie (Dz.U. poz. 1153);
- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2024 r. w sprawie sposobu zapewnienia reprezentacji dziecka przez reprezentanta dziecka (Dz.U. poz. 1159);
- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 października 2024 r. w sprawie sposobu przygotowania i przeprowadzenia wysłuchania dziecka oraz warunków, jakim mają odpowiadać pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzania takich wysłuchań (Dz. U. poz. 1579).

3. do ustawy Kodeks postępowania karnego:

- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie określenia wzorów pisemnych pouczeń o uprawnieniach i obowiązkach podejrzanego, pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. poz. 1239);
- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie określenia wzorów pisemnych wyjaśnień dla podejrzanego, pokrzywdzonego i świadka co do zakresu ich uprawnień i obowiązków oraz sposobu i warunków przesłuchania (Dz. U. poz. 1241);
- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 2024 r. w sprawie sposobu przygotowania i przeprowadzenia przesłuchań w trybie określonym w art. 185a-185c oraz art. 185e Kodeksu postępowania karnego oraz warunków, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzania takich przesłuchań (Dz. U. poz. 1477)
- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 października 2024 r. w sprawie określenia wzorów informacji o przebiegu, sposobie i warunkach przesłuchania podejrzanego i świadka, którzy ukończyli 18 lat (Dz. U. poz. 1645).

Ministerstwo Sprawiedliwości 9 października 2024 r. zwróciło się do Rządowego Centrum Legislacji z wnioskiem o zwolnienie z komisji prawniczej projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wzorów informacji o przebiegu, sposobie i warunkach przesłuchania dla osób przesłuchiwanym w trybie określonym w art. 185a -

185c k.p.k. oraz art. 185e k.p.k. Rządowe Centrum Legislacji 14 listopada 2024 r. udzieliło odpowiedzi pozytywnej, w związku z czym projekt został zwolniony z komisji prawniczej. Wkrótce projekt zostanie przekazany do podpisu Ministra Sprawiedliwości.

Z kolei projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wzoru kwestionariusza indywidualnej oceny pokrzywdzonego i świadka został skierowany do eksperckiego zaopiniowania przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Przygotowanie projektów ww. rozporządzeń zostało poprzedzone licznymi konsultacjami z ekspertami, w tym z zakresu psychologii i praw osób z niepełnosprawnościami. Potrzeba przeprowadzenia specjalistycznych konsultacji w powiązaniu ze skomplikowanym charakterem rozporządzeń miała istotny wpływ na termin przygotowania tych dokumentów.

Ad 2

Przy Ministrze Sprawiedliwości działa Zespół do Spraw Ochrony Małoletnich w celu zapewnienia najwyższych standardów ochrony najmłodszych. Zespół ma charakter opiniodawczo - doradczy.

Zgodnie z art. 22s ust. 4 pkt 4 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560), Zespół wraz z innymi ekspertami przygotował wytyczne do opracowania standardów ochrony małoletnich. Wytyczne mają pomóc placówkom zobowiązanym do wprowadzenia standardów w wykonaniu tego zadania. Wytyczne nie są gotowym wzorem do automatycznego zastosowania. Stanowią odpowiedź, przykład, punkt wyjściowy dla stworzenia własnych standardów.

Wytyczne zostały opublikowane na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości, w zakładce Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/standardy-ochrony-maloletnich---wytyczne>

W sierpniu 2024 r., Zespół do Spraw Ochrony Małoletnich przeprowadził kampanię informacyjną w celu popularyzacji standardów. Przygotowano kilkuminutowe nagrania video, w których eksperci z różnych dziedzin wyjaśniali znaczenie i potrzebę istnienia standardów ochrony małoletnich.

Dla ułatwienia wdrożenia nowych przepisów na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości opublikowano wyjaśnienie w formie odpowiedzi na najczęściej pojawiające się pytania:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/pytania-do-ustawy-o-ochronie-dzieci2>

W wyjaśnieniu udostępnionym na ww. stronie internetowej wiele uwagi poświęcono art. 21 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, który dotyczy obowiązków pracodawców. Z informacji docierających do Ministerstwa Sprawiedliwości wynika bowiem, że stosowanie tego przepisu przysparza trudności.

W kontekście art. 21 należy wyjaśnić, że monitoring ustawy prowadzony przez Ministerstwo Sprawiedliwości od 15 lutego 2024 r. (to jest daty wejścia w życie znowelizowanego brzmienia przepisu) doprowadził do konkluzji, że trudności występują przede wszystkim w rozumieniu pojęć „dopuszczenie do działalności” oraz „opieka, edukacja, wychowanie i wypoczynek”. Z tego względu w Ministerstwie Sprawiedliwości przygotowano nowelizację ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, która dotyczy przede wszystkim dotychczasowego art. 21. Decyzją Ministra Sprawiedliwości Adama Bodnara pracom legislacyjnym nad projektem ustawy nadano charakter priorytetowy (projekt jest procedowany w trybie odrębnym), tak aby możliwie najszybciej nowe i zmienione regulacje, weszły w życie i mogły być stosowane. W projekcie nowelizacji przewiduje się wyjaśnienie pojęć, co do których znaczenia są zgłaszane wątpliwości. Nadto, przy zachowaniu nadrzędnej zasady jaką jest ochrona dzieci, projektuje się uwzględnienie w ustawie sytuacji, w których następuje wyłączenie stosowania dotychczasowego przepisu art. 21.

Ad 3 i 4

Ocena realizacji Krajowego Planu Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich należy do Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich. W tym celu powołano sześć grup roboczych, odpowiadających sześciu obszarom Planu. Eksperti każdej z grup monitorują stan wykonania działań z danego obszaru, dbają o sprawną współpracę realizatorów, a dodatkowo realizują inne inicjatywy, które mają służyć zrealizowaniu Planu do końca 2026 r.

Ustalono, że do 31 stycznia 2025 r. zostanie sporządzona ocena wykonania Planu za rok 2023 i 2024 r. Wówczas będzie możliwe wskazanie, które działania zostały wykonane.

Z kolei do końca 2025 r. Zespół do Spraw Ochrony Małoletnich zamierza opracować Krajowy Plan Przeciwdziałania Przemocy na Szkodę Małoletnich. Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (DZ. U. z 2023 r. poz. 1606), Rada Ministrów ma przyjąć ten plan do 31 grudnia 2026 r.

Wymaga podkreślenia, że ochrona dzieci przed przemocą należy niezmiennie do priorytetów Ministerstwa Sprawiedliwości. Z tego też względu są i będą podejmowane wszelkie działania, które przyczyniają się do udoskonalania systemu ochrony dzieci.

Ważną inicjatywą jest idea wprowadzenia w Polsce modelu Barnahus. Model Barnahus obejmuje podejście interdyscyplinarne i zapewniające współpracę między różnymi instytucjami (sądowymi, socjalnymi, medycznymi) w jednym, przyjaznym miejscu, które oferuje kompleksowe wsparcie dziecka i rodziny. Ministerstwo Sprawiedliwości uczestniczy w międzynarodowym projekcie partnerskim „Wzmocnienie reakcji na przemoc wobec dzieci poprzez lepiej poinformowaną politykę i zwiększony potencjał instytucjonalny”. Jest on realizowany wspólnie z National Authority for the Protection of Children Rights and Adoption (Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție) w Rumunii. Za koordynację i administrowanie projektem

odpowiedzialny jest UNICEF. Jednym z rezultatów projektu będzie opracowanie standardów dla ośrodków Barnahus w Polsce.

Ministerstwo Sprawiedliwości wspólnie z Ministerstwem Cyfryzacji, Ministrą Równości i innymi ministerstwami będzie realizowało też projekt zmierzający do uruchomienia centralnego systemu teleinformatycznego do obsługi spraw związanych z przemocą domową, w tym monitorowania sytuacji małoletnich osób pokrzywdzonych tego rodzaju przemocą. Celem systemu jest umożliwienie zbierania w jednym miejscu informacji o osobach pokrzywdzonych przemocą domową, ze szczególnym uwzględnieniem osób małoletnich. Umożliwi to wymianę informacji między wszystkimi uczestnikami systemu przeciwdziałania i reagowania na przemoc o sytuacji danej osoby, także wówczas gdy dojdzie do zmiany jej miejsca zamieszkania. Stworzenie systemu umożliwi pełną digitalizację czynności wykonywanych przez podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie i reagowania na przemoc domową. Dzięki systemowi informacje o zdarzeniach dotyczących danej osoby będą widoczne dla osób uprawnionych w czasie rzeczywistym, co pozwoli im na szybki dostęp do danych niezbędnych do oceny sytuacji danej osoby i podjęcia adekwatnej reakcji.

Z wyrazami szacunku

Zuzanna Rudzińska-Bluszcz
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/